

[Lannung.]

rundt i Kvarteret, fra Baggaard til Baggaard, hvis man kan kalde de faa Kvadratmeter for en Gaard, hurtigt overbevise sig om, at de fleste af disse Huse for længst burde være kasseret som Menneskeboliger, og det baade ud fra sundhedsmæssige Hensyn og af Hensyn til Forskrifter med Henblik paa Brandfarlighed m. v. Det er ogsaa understreget, at der i disse Slumkvarterer er Tale om Boligforhold saa elendige, at det ikke rigtigt gaar op for en, hvor galt det er, før man ved Selvsyn paa Aastedet har lært dem at kende. Man vil se, at det drejer sig om saa elendige Menneskeboliger, hvis man tør bruge det Ord, at de er dyre ikke alene for deres Beboere, naar deres Kvalitet tages i Betragtning — her gælder det mere end nogetsteds, at det er dyrt at være fattig —, de er ogsaa dyre for Samfundet, meget dyre endda.

Og det er, fordi de er Arnesteder ikke blot for Sygdom, men Afsporing, samfundsmæssig set, Forbrydelser og Prostitution. En dybtgaaende Analyse vil utvivlsomt vise, at Boligforhold af saa ringe Kvalitet er Skyld i langt større Belastning, baade menneskeligt og samfundsmæssigt, end man paa Forhaand overhovedet kan gøre sig klart. Naar Grundejernes Formand i disse Dage under Rigsdagsbehandlingen har spurgt, om Saneringen er moralsk, kunde man fristes til prompte at svare, at det i hvert Fald for saa vidt er umoralsk at lade være at sanere, hvis man blot har noget som helst Kendskab til disse Ting.

Da man i disse Ugers Drøftelser har været inde paa den Tanke, at Saneringen og dermed den nødvendigvis forudgaaende Kondemnering af Husene skete for at skabe Arbejdsmuligheder som primært Formaal, vil jeg meget understrege, at man for længst har haft al mulig Saneringsgrund i disse Kvarterer. Kendsgerningerne ser nemlig saaledes ud, at en meget stor Del af disse Ejendomme for længst kunde være kondemneret som Menneskeboliger, ikke alene efter Saneringsloven af Maj 1939, men endog efter den tidligere Retstilstand, Lovgivning, Sundhedsvedtægter, Brandbestemmelser m. m., som gjaldt allerede før Saneringsloven. Ejendomsbesidderne har her for saa vidt faaet en ekstra Chance gennem en længere Aarrække. Det skyldes paa ingen Maade Betæneligheder med Hensyn til Retsgrundlagets Tilstedeværelse, naar man ikke fra Autoriteternes Side forlængst har draget Konsekvenserne af Husenes daarlige Tilstand og nedlagt Forbud mod deres Benyttelse. Det skyldes udelukkende andre

Hensyn, der ikke har noget med Velbegrundetheden af Saneringen som saadan at gøre. Det skyldes, at man ikke havde Erstatningslejligheder eller paa anden Maade Mulighed for at anvise Husly for dem, der maatte flytte paa Grund af Saneringen i den vanskelige Boligsituation, og jævnsides hermed, at man ikke mente at kunne magte eller paatage sig denne Opgave økonomisk fra Kommunens Side uden en meget betydelig Støtte fra Staten, en Støtte endda større end den, der fremgaar af Saneringsloven af 1939. Nu er der altsaa endelig blevet Mulighed for denne Støtte, ikke mindst fordi Sanering samtidig byder meget betydelige Beskæftigelsesmuligheder — i første Omgang regner man jo med, at 8 000 Mand kommer i Arbejde et Aar i København.

Hvad Spørgsmaalet om Erstatningslejligheder angaar, er det rigtigt, at der er indtraadt en Lettelse paa Boligmarkedet, for saa vidt som der er flere Lejligheder ledige nu end i de sidste 30 Aar, men naar Talen er om Lejligheder til en overkommelig Pris, som de mindre velstillede Lejere, der her er Spørgsmaal om, kan betale, ja, saa er der ikke noget at give væk af, hvad der med Rette peges paa i Betænkningen fra Folketinget. Jeg finder, at Københavns Kommunes højeste Myndigheder tager lidt for optimistisk, man kunde sige lidt for flot paa Sagen, naar der er Spørgsmaal om Erstatningslejligheder. Det er i hvert Fald efter mit Skøn saaledes, at det stadig vil være nødvendigt, at alle Faktorer har Opmærksomheden henvendt paa Nødvendigheden af at medvirke til at skaffe Erstatningslejligheder til Veje og vel at mærke til en overkommelig Pris — hvis det ikke er til en overkommelig Pris, er der ikke Spørgsmaal om Erstatningslejligheder i denne Forbindelse —, Erstatningslejligheder dels direkte til dem, der maa flytte, dels indirekte til Aflastning af denne Del af Boligmarkedet og dermed til Hjælp for de flyttende.

Der har i denne Forbindelse været peget paa Fæstningsterrænet, hvad jeg kun kan notere med Tilfredshed, saa meget mere som jeg Aarene igennem har henstillet og opfordret til, at Københavns Kommune skulde søge at sikre sig Fæstningsterrænet, som ligger saa godt og naturligt for Storbyen. Jeg har taget til Orde for et Mageskifte mellem København og Staten, hvorefter Staten fik Raadighed over Københavns Kommunes fjernest liggende Skove, og Kommunen til Gengæld kom i Besiddelse af en væsentlig Del af Fæstningsterrænet. Dette Terræn vil i høj Grad egne sig bl. a. til